

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre... 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre... 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visz. "Előfizetések és hirdetések" a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

A vármegyék új beosztása.

**Biharmegye új határai. Békésmegye megszűnik.
 Negyvennyolc megye lesz 63 helyett.**

Rendkívül fontos, a magyar közigazgatás történelmileg kialakult külsejét életbevágóan érdeklő tervről értesülünk: a kormány felvette programjába a vármegyék új beosztását, melynek következtében a megyék száma a mainál sokkal kevesebbre szállana alá.

Kétségtelen dolog, hogy ez a reform a jelenlegi állapotok alapos felforgatását jelenti, de az is kétségtelen, hogy erre a reformra a viszonyok megértek.

A vármegyék új beosztását szükségessé teszi első sorban az új választójogi törvény, mely az eddiginél sokkal szélesebb rétegekre terjeszti ki a választójogot. Ily körülmények közt kétszeresen óvatosan kell ügyelni arra, hogy a jogkiterjesztés ne eredményezze Magyarországon zárt nemzetiségi közigazgatási területek kialakulását. Első sorban nemzeti szempontból feltétlenül szükséges tehát a vármegyék új beosztása úgy, hogy a magyarság lehetőleg minél több vármegyében többségben legyen. Olyan apró megyéknek, mint Fogaras, Árva, a jövőben létjogosultságuk nincs s a kisebb magyar vármegyéket is össze kell olvasztani, hogy a magyarság erejéből minél többet lehessen a nemzetiségi tömegek egyensúlyban tartására értékesíteni.

De szükségessé teszi a megyék új beosztását az ország közlekedési hálózatának kialakulása is.

Példa gyanánt Biharmegyénél maradvá: Margitta nehezebben megközelíthető Nagyváradról, mint Csaba és Gyula, a melyek idegen vármegyében fekszenek. Derecske és járása a közlekedési viszonyok folytán már igazságszolgáltatásilag leszakadt Biharmegyéről, a debreczeni törvényszékhez és táblához tartozik, Békésmegye viszont erősebben hozzánk kapcsolódott. Hasonló eltulodások észlelhetők más megyéknél is.

Nem kevésbé fontos a kulturális szempont. Például Békésmegyére Arad, Szeged és Nagyvárad gyakorolnak kulturális szempontból olyan vonzerőt, hogy a megye egészen természetzerűleg volna megosztható Bihar—Arad

és Csongrádmegyék közt. Szeged kulturális vonzereje benyulik Torontálmegyébe is. A székely vidékiek kulturális hatása messze túlterjed a négy kis székelymegye határára stb.

Mindezek megérlelték azt a tervet, mely szerint Wekerle miniszterelnök, belügyminiszter, a vármegyék új területi beosztását, arányosítását akarja előkészíttetni és letárgyaltatni a képviselőházzal.

El is készült már a javaslat-tervezet és a jövő héten tárgyalás alá veszik ezeket a munkálatokat.

Az eddigi — egyébként még nyers — munkálatok alapján a jövőben *hatvanhárom vármegye helyett negyvennyolc vármegye lenne.*

Csanádot és Csongrádot, Sopront és Mosont, Barsot és Esztergomot, Brassó és Szeged vármegyéket egyesítenék.

Árva-, Zólyom-, Liptó- és Turóc vármegyék területét összevonják és ebből a területből két vármegyét alakítanak.

Szatmárvármegyét két vármegyére osztanák, az egyik volna: Szatmárvármegye Szatmár székhellyel és ide tartozna a jelenlegi Szatmár vármegye hét járása, a másik: Nagykároly vármegye lenne Nagykároly székhellyel, ehhez csatolnák a Szatmármegyéből megmaradó két járason kívül a teljesen megszűnő Ugocea vármegye halmi és nagyszőlősi járását, továbbá Bihar vármegyéből az érmihályfalvai és margittai járást, Biharvármegyét pedig kiegészítenék Békésvármegye járásaival s ez esetben a mostani Békésvármegye is megszűnne.

Az eddigi számítások szerint a tervek megvalósulása esetén körülbelül három és félmillió adminisztrációs költség szabadulna fel évente és ezt a kormány legnagyobb részét ugyanazon a területen népjóléti és gazdasági célokra fordítaná.

Mindezzel együtt tervbe vették a főispáni és alispáni kar teljes reorganizálását. A főispáni karban, mint jól értesült helyről halljuk, még az ősszel nagyobb változásokat terveznek, még

pedig úgy, hogy kipróbált közigazgatási szakembereket állítanának a törvényhatóságok élére; eképp a főispáni állásban a pártjelleg helyett a közigazgatási jelleg domborodnék ki s ennek megfelelően bizonyos mértékig ki is terjesztenék a főispánok hatáskörét. Ami az alispánokat illeti, itt nagyobb változások csak a közigazgatás államosítása után, a kinevezési rendszer életbeléptetésével kapcsolatban várhatók.

A döntés előtt a belügyminiszter meghallgatja az érdekelt vármegyéket.

Prépost-avatás Jászón.

Szent István király ünnepén folyt le Novotny S. Alfonz jászói perjel címzetes préposttá avatása az ottani rendi székesegyházban.

Takács Menyhért dr jászóvári prépost-praelátus ünnepélyes sz. miséje után Kiss Kolos alperjel felolvasta Ő felségének a harctéren kelt legfelsőbb elhatározását, mely Novotny S. Alfonz egyházi, iskolai és közéleti érdemeinek elismerésül a legszentebb Üdvözítőről nevezett tőkénysomlyói c. prépostságot adományozza, valamint Prohászka Ottokár dr székéshérvári püspök felhatalmazó levelét, kinek egyházmegyéjéhez az adományozott prépostság tartozik. Ezután a prépost-praelátus megáldotta és átnyújtotta a c. prépostnak a főpapi jelvényeket, melyekkel feldiszítve az oltárnál Te Deumot intonált és főpapi áldást adott az új prépost.

A templomot zsufolásig megtöltötte Jászó és környékének hívő közönsége, kinek körében áldásos működéséért köszöretnek örvend a kitüntetett perjel. A templomi ünnepség után a nagyvárad, kassai és rozsnyói rendházak üdvözlését tolmácsolták a megjelent házfőnökök, majd az előkelő rokonság halmozta el szeretetének jeleivel az ünnepeltet.

Délben maga a rend főnöke méltatta klasszikusan szép beszédben az új c. prépost érdemeit, kinek préposttá történt kinevezésében a sok könny- és véráztatta hadi kitüntetés között a legszebb kulturális érdemeket honorálta a legfelsőbb királyi kegy.

A nagyvárad premontreiek és volt szerető tanítványok üdvözlését Kovács Lajos dr igazgató tolmácsolta az egykori várad kiálló tanárnak és népszerű igazgatónak.

Csernoch hercegprimás a birtokpolitikai reformokról.

A kormánynak az a célja, hogy földhöz juttassa a háborúból hazatérteket s etekintetben szóba kerültek az egyházi birtokok is. Egyik estilap megkérdezte Csernoch hercegprimást, hogy a főpapi kar milyen álláspontot foglal el ezzel szemben. A hercegprimás így válaszolt:

— Mindenekelőtt helyesbíteniem kell a kérdést. A kormány nem kisajátításra, hanem csak megváltásra gondol. A két megjelölés között nagy a különbség. A minap a földmívelési miniszteriumban ankétszerű megbeszélés volt, amelyen harmincadmagammal én is résztvettem. Még egyszer hangsúlyozom: fesztelen eszmecsere volt, nem pedig bizottsági tanácskozás. Arról beszéltünk, hogyan juttassuk földhöz a békekötés után hazatérő magyar katonát. Az állam ennek a nehéz problémának mennél jobb megoldása érdekében segítségül hívja a magyar közélet minden tényezőjét és igénybeveszi a rendelkezésére álló és a segítségül hívott tényezők részéről rendelkezésére bocsátott összes eszközöket. Ismétlem: nem kisajátításra gondolnak, hanem megváltásra. A kisajátítás nem ismeretlen szó a magyar törvénykönyvben, mert akár vasutak, akár más közművek céljaira az államnak most is joga van egyes

területek kisajátítására. A megváltás szó azonban itt új fogalom és azt jelenti, hogy az állam nem használ föltétlenül kényszereszközöket.

— A terv nem tesz különbséget egyházi, hitbizományi vagy más természetű birtokok között. Mindig a helyzet, a körülmények és az illető birtok fekvése döntik el, hogy a nagy és szép cél érdekében milyen mértékben vegye igénybe az állam, mindenestre számításba jönnek: *elsősorban a háboruban szerzett földek, azután azok a birtokok, melyeknek tulajdonosai nem földmívelők továbbá a bankbirtokok, városi és községi földek, egyházi és hitbizományi birtokok.* A megváltás módzatairól és feltételeiről ma még korai volna a diskusszió, mert a kérdést még az illetékes szakszövetség sem tárgyalta le. A feltételeket és módzatokat majd a kész javaslatba fektetik le. Előbb abban Wekerle miniszterelnök megegyeztetésére tanácskozássra hívja össze az érdekelteket és csak ezután viszi a kérdést a törvényhozás elé. A tervek szerint a javaslat őszre a parlament elé kerülhet.

Városi tűzifa maximális áron.

A jövedelemből a szegényeknek osztanak ki fát.

A télen sok bajt okoz majd a fűtés azoknak, akik nem tudták magukat tüzelő anyaggal ellátni.

Szén legfeljebb csak szűkösen lesz, a fa pedig még nehezebben lesz beszerezhető, mint eddig.

A fa árát maximálták, tehát előreláthatólag alig lehet a kereskedőknél hozzájutni, és így a közönség fával való ellátása majdnem teljes egészében Nagyvárad város tűzifa üzemére fog nehezedni.

A városi tanács tegnap rendkívüli ülésében foglalkozott a fa eladásának kérdésével s elhatározta, hogy tekintettel arra, miszerint a város eddig a most megállapított maximális árnál olcsóbban adta a tűzifát, ezután a közönség részére a maximális árért adja a fát.

Ellenben a városi tisztviselők és alkalmazottak részére az eddigi árért szolgáltatja ki a tűzifát a városi faterlepről.

Nagyvárad városa a jelenleg tulajdonában levő nagymennyiségű tűzifát elég jutányosan szerezte be, úgy, hogy az eddigi árak mellett tetemes haszna volt. Mivel pedig a megállapított maximális árak a hatvan koronánál is magasabbak, a közönség részére kiszolgáltatandó fánál igen szép jövedelme lesz a városnak, még az esetben is ha pontosan kimérve adja ki a köbmétereket. Ezen jövedelemre nézve pedig abban állapodott meg a városi tanács, hogy abból ingyen tűzifát osztanak ki a város szegényeinek.

Eddig évenként ezekbe került a városnak a szegények tűzifával való ellátása; most azonban nem fog hárulni e címen a városi pénztárra semmi teher, mert a közönség bizonyára tömegesen keresni fogja a tűzifát, csak legyen elég készlete a városnak.

Az ügyvédi becsület védelme.

Hercz Imre még nem volt a Városi kávéház bérlője, hanem csak ügynök, mikor F. ügyvéd hat évvel ezelőtt végrehajtást vezetett egyik fele képviselőjében házára s azt elárvereztette. Ettől kezdve rossz viszonyba került Hercz és az ügyvéd.

Tavaly az ügyvéd újból megbízást kapott, hogy végrehajtást vezetessen Hercz ingatlanára s ezt meg is tette. Mikor az aktus vége ért, Hercz az oltmaradottak előtt reprodukálhatatlan kifejezésekkel traktálta az ügyvédet s többek között azt is mondta, hogy:

— Ez az ügyvéd piszkos, gazember.

Az ügyvéd értesülve a sértésekről, beperelte Hercz Imrét, akit a járásbíró 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Ez ellen Hercz Imre fellebbezett.

A törvényszék fellebbviteli tanácsa Palánkay Károly elnöklésével tárgyalta az ügyet. Hercz Imre tagadta a sértéseket, de részben beismerte, okui hozva fel, hogy mérges volt a jelzett időben. A fellebbviteli bíróság az elsőfoku ítéletet megváltoztatta s a hivatásában eljáró ügyvéd ellen elkövetett *feltűnően durva* becsületsértésért 14 napi fogházra ítélte Herczet, aki ez ellen semmiséget jelentett be.

Elfogták Perey Dezsőt.

Tegnap reggel a Schlauch téren egy rég keresett embert vittek be a katonai rendőrök: Perey Dezső volt ez, akit a gallérkirály esetével gyanúsítanak.

Már napokkal előbb keresték Perey, hol fiánál, hol feleségénél a katonai detektívek. Végül a két tapasztalt detektív: Csáthy Béla és Papp József megneszelték, hogy Perey a hegyi doktor szőlője alatt rejtőzik egy barlangban. A detektívek két katonai rendőrrel éjjel 12 órakor körülifogták a mélyedést. Perey ki is ugrott, de el is szaladt.

Most izgalmas hajszá kezdődött a mély árokban, az egyik katona mindenáron löni akart, de a detektívek nem engedték.

— Megfogniuk élve, ne bántsátok.

Hajnali 2 óráig folyt az üldözés a sötétben s ha Perey a hegyre tud menekülni, sohase találják meg.

Végre megszorították egy zugban s a kifáradt ember megadta magát. Bevittek a katonai rendőrségre, ahol megállapították, hogy a tavasz óta szökésben van. Arra a kérdésre, hogy mikor tudta meg a statáriumot, azt felelte, hogy a közokórházban hallotta, hogy statárium van.

A gallérkirály esetében való szereplését tagadja. Átadták a katonai bíróságnak.

Deszkát árult a pápa a szószékről.

Váronkolyoson 1911-ben Boczkó János görögkeleti lelkész a szószékről kihirdette, hogy ócska templomi deszkákat ad el a g. kel. egyházközség, az árverést meg is tartották s a deszkákat Vámos Jakab ottani fakeskedő vette meg azzal a kikötéssel, hogy azokból ólat s ilyesmit nem készíthet. Ebből az árverésből eredt aztán egy bünper s egy érdekes jogi eset.

Vámos, a vevő ugyanis a deszkákat nem vitte el, ott tartotta öt évig. Tavaly aztán Brindás Gábor községi bíró, azzal az okadatulással, hogy az ő kötelessége az egyházi vagyon felett őrködni, a deszkákat elvitte s egy koldusnak ebből koporsót is készíttetett. Vámos Jakab jogtalan elsajátítás miatt vont a bünperbe a bírót, akit azonban a járásbíró felmentett.

A felebbviteli bíróság tegnap tárgyalta ezt az ügyet Palánkay Károly elnöklésével. Thury Kálmán dr. jogtalan elsajátítást igazolta a tényekkel.

Ily Zigre Miklós dr. elmondotta védőbeszédében, hogy itt megsértették az autonómiát. Nem tartották be az eladásra vonatkozó szabályokat, nem terjesztették fel az árverés eredménye ellen beadott pótajánlatot, hanem a lelkész szószékről kihirdette, hogy eladják a deszkát s oda adták Vámos Jakabnak.

A római katolikus egyházban is tesznek közléseket a szószékről, de a deszka eladás nem odatartozik. A pápa egy pár barátjával ütötte nyélbe ezt az eladást, de nem az egyházközségi szabályok szerint. Muntján Sándor, a mezőtelegi g. kel. esperes az utóajánlatot *ad akta* tette s az eladás ma sem jogerős. Ő is görög keleti, de meg kell

mondania, hogy ott kijátszották a szabályokat, mert még a gondnok sem tudott az eladásról, pedig ha Nagyváradon a görög keletiek az egyházköztségben valamit tesznek, Diamandy József gondnok tudta nélkül nem tehetnek semmit. — A bíró nem jogtalanul vitette el a deszkákat s ezért felmentést kért.

A bíróság, bár a deszkák elvitele nem volt jogos s magánjogi dolusról lehet szó, mégis büntetőjogilag szándékosságot nem talált a bíró cselekményében s a felmentő ítéletet helybenhagyta.

A vádhatóságot Still Ernő dr ügyész képviselte, jegyző volt Bereczky Lajos dr.

Németország és Spanyolország konfliktusa.

Berlin, augusztus 24. Wolf-ügynökség jelenti: A spanyol kormány azon szándéka ellen, hogy újabb hajóelsüllesztések esetén az elsüllesztett spanyol hajóteret spanyol kikötőkben horgonyzó német hajókból pótolja, Németország részéről erélyes tiltakozás történt. A két kormány között tárgyalások indultak meg.

Berlin, augusztus 24. A Leipziger Tagblatt a Németország és Spanyolország közötti jegyzékváltáshoz a következő megjegyzéseket fűzi:

A berlini spanyol követ a német kormány tudomására hozta, hogy Spanyolország semlegességének lelkiismeretes betartására törekszik, az utóbbi időben azonban a német tengeralattjárók által elsüllesztett hajók száma úgy felszaporodott, hogy Spanyolország tonnázsának 20 százalékát veszítette el, ami igen érzékeny megkárosítása a spanyol gazdasági életnek. Madridban komolyan arra gondolnak, hogy amennyiben a tengeralattjáró háború továbbra is károsítaná a spanyol kereskedelmi flottát, Spanyolország kénytelen lesz igénybe venni a spanyol kikötőkbe internált német hajókat.

A német sajtó a Spanyolországgal támadt konfliktusról.

Budapest, aug. 24. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Spanyolország és Németország között a buvárhajóharc ügyében támadt konfliktusról a Vossische Zeitung a következőket írja:

A német kormány az eddigi tárgyalások során arra utalt, hogy lehetetlen egyetlen állam kedvéért a hatásos tengeralattjáró háborút megszüntetni, de Németország el fog követni mindent, hogy a spanyol érdekeket megóvja.

A Vorwärts ezeket írja:

— Ha Spanyolország feledja semlegességét, ez az angol politikai tevékenységnek legnagyobb diadala volna. Spanyolország magatartása irányadó lenne a spanyol amerikai államokra, aminek Argentina és Mexicó. Az eddigi spanyol semlegesség őszinteségében nem kételkedhetünk, ezért azt kívánjuk a német kormánytól és a felelős tényezőktől, hogy ne kényszerítsék bele ezt az államot is ellenfeleink táborába, ami teljessé tenné a világ koalícióját Németország ellen.

A nyugati nagy küzdelem.

Berlin, aug. 24. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoporthja és Böehn vezérezredes hadcsoporthja.

Az angolok támadásait észak felé az Arrastól délkeletre fekvő területig, dél felé pedig a Sommen át Chaulnesig terjesztették ki. Below és Marwitz tábornokok hadseregei visszaverték a tulsulyban levő ellenség rohamait. Napfelkeltekor Arrastól Chaulnesig igen erős tűzérési harc vezette be a csatát. A Boyelles mindkét oldalán előretörő ellenség elől csapatunk a kapott parancsnak megfelelően harcolva kitértek a Croisellesig vonultak. A harcot Bapaumétól északra a St. Leger-Chiet le Grand Miraumont vonalain fogadtuk el. Az ellenségnek reggeli támadásai ezen a vonalon összeomlottak. — Délután megiridított roham Murei irányában tért nyert. Porosz ezredek, amelyeket északkeleti irányban vetettek ellentámadásra, ismét visszaverték az előrenyomuló ellenséget. A Bapaume irányában végrehajtott ellenséges támadások vonalainkig Oehagnies-Pysre nyomták vissza. Itt helyi tartalékaink az ellenséget megállították és este megismételt erős támadásokat visszavertek. Miraumont mindkét oldalán egy megegyezően megismé-

telt támadás vonalaink előtt örszeropant.

Baumeister, a 21 ik számú tábori tartalék tüzérezred második ütegének alörmszere 21-én itt egyetlen ágyuval az ellenség 6 páncélcocsiját semmisítette meg.

Az ellenség Hameltól keletre és az Avre keleti partján megvetette lábát. Az Albertből kiinduló támadás a várostól keletre összeomlott. A Lys mentén való csatlakozás elérése érdekében a Miraumonttól és az Ancrétól keletre levő területig vontuk vissza vonalainkat.

A Sommetól délre porosz csapatok, a melyek már augusztus 9-én ezen a helyen egy angol előretörési kísérletet megakadályoztak, tegnap is a Cappy—Bouacourt—Bonnando—Villers ellen irányított angol támadásokat ezen vonaltól nyugatra visszaverték.

Az Avre mindkét oldalán az Oise és Ayette mellett kisebb gyalogsági harcok. — Részleges támadásokat visszavertünk. Este az ellenség igen erős pergőtűz után nagy egységes támadásra tört előre. Vigni mellett átmenetileg előrenyomult ellenséget ellentámadással a kiindulási vonaluk mögé vetettük vissza. Az ellenségnek készenléti állásait és oszlopait a Bezaponin-szakadéknál különösen nagy eredménnyel támadták meg.

Ludendorff, első főszállásmester.

A spanyol kormány új jegyzéket intéz Németországhoz.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Madridi jelentések szerint a spanyol kormány új jegyzéket fog intézni Németországhoz, amely tartalmára nézve nyitva hagyja a megértés útját. Ez a fordulat nagy elkedvetlenedést okozott Párisban, ahol számítottak arra, hogy bizonyos körök befolyásolni fogják Maura miniszterelnököt, hogy a diplomáciai viszonyt szakítsa meg Németországgal.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Budapest, aug. 24. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti 24-én este:

A Scarpe és Somme között, Arrastól délkeletre és Bapaumétól délkeletre intézett angol támadások meghiusultak. Bapaumétól délnyugatra és Bietvaltól keletre az ellenség területet nyert. Külön angol támadások Aylettől keletre egész a Sommeig terjedőleg veszteségteljesen összeomlottak. Az Aylette és Aisne között francia támadásokat visszavertünk.

Foch tábornok második főcsapása készülöben van.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Times haditudósítója jelenti: Az egész arcvonalon fokozódó hevességgel megkezdődött a tűzérési tűz s az eddig nyugodt frontszakaszokra is kiterjedt. Foch tábornok második főcsapása készülöben van.

Ostromállapot Japánban a zsirforradalom miatt.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Münchenből jelentik: A Münchener Zeitung jelenti: A Temps tokiói értesülése szerint a japán miniszterelnök a véres zavargások miatt 6 japán tartományban kihirdette az ostromállapotot.

Egy híres repülőnk szerencsés menekülése.

4800 méter magasságból kiugrott az égő repülőgépből.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati iroda jelenti a Sajtóhadiszállásról: Heft szakaszvezető repülőgépét, aki negyvenedik légi győzelmével szerzett hirnevet, a Nervesa hidja felett lelőtték. A 4800 méter magasságból égő állapotban lezuhanó repülőgépről Heft szakaszvezető ejtó ernyővel kiugrott és simán leszállt.

Nyolc napi elzárásra s 1000 korona pénzbüntetésre ítélték egy hentest.

Egy szalonnacsempész utójátéka.

Az ismert nagy zsirszalonna-csempésznek tegnap érdekes folytatása volt Ehrlich Imre kihágási bíró előtt.

A határrendőrség, mint jelentettük, le tartóztatta Csillag Mór szakaszvezetőt, mert szalonnacsempészetten érte. Fey József határrendőrségi fogalmazó kivallatta Csillagot, aki elmondotta, hogy Faulwetter József nagyváradi hentesmestertől öt métermázsas szalonnát vásárolt métermázsánként 2800 koronájával s kiderült, hogy Bobra Józsefné is vásárolt házi szükségleteire ugyanettől a hentestől 15 kilogramm zsirszalonnát 28 koronájával, holott akkor a szalonna maximális ára 14 korona volt.

Az eljárás megindult Faulwetter ellen, házkutatást is tartottak nála s a határrendőrség 235 kilogramm sózott szalonnát foglalt

le Faulwetternél, aki ezt a mennyiséget nem jelentette be a közlélezési hivatalnál s ez is kihágás.

Tegnap tárgyalták ezt a szalonnaügyet Ehrlich Imre rendőrkapitány előtt, a jegyzőkönyvet Bíró József fogalmazó vezette. Faulwetter tagadta az eladásokat, ő 9-10 koronáért adott el szalonnát, ha adott. Bobra Józsefné eskü alatt vallotta, hogy ő 28 koronáért vette tőle a szalonnát és Csillag Mór vallomása is hasonlóképp hangzott.

Árdrágító kihágás és a terhelt beisméréseivel megállapított közlélezési kihágás miatt Ehrlich Imre bíró nyolc napi elzárásra ítélté Faulwettert, azután 1000 korona bírságra s a 235 kilogramm elkobzott szalonnát a közlélezési hivatalnak adja ki. A hentes felebbezett.

HIREK

A főispán gyermekcipő akciója.

Második sorozatát teszi közé Malatinszky Lajos főispán annak az adakozásnak, amelyet a gyermekek cipőakciója révén küldtek emberbaráti szívvvel a jók és becsületesek.

Az adakozás lassan megy, hiszen nem égett még körmünkre a dolog, ejh, ráérünk arra még, gondolja a sok hadigazdag és áruuzsora révén meggazdagodott. Nem látjuk a névsorban a felmentetteket, akik vagyoniilag gyarapodtak, nincsenek ott a hadiszállítók, az ezerpercentre dolgozó kereskedők, a mások könnyéből, véreből és nyomorából gyarapodók, akiknek üzemei nem adnak annyi bért a munkásnak, hogy a gyermekeknek megvásárolhassák a drága cipőt. Hisszük, hogy a harmadik sorozat kiadósabb lesz, mert ha önként nem megy, a hatóság megtalálja a módját annak, hogy kikényszerítse a gazdagok hozzájárulását e parancsoló szükségletet jelentő gyűjtéshez.

A cipőakcióra e héten adakoztak:

Bundala Mihály 300, Poynár János 20, Barna Miklós 100, Balogh Árpád 50, Sonnenfeld G. 100, Ullmann Rezső 1000, özv. Vinter Károlyné 100, Vinter Károly 100, Kiss Rózi Nagyszalonta 20, Andrányi Károly és Fia 500, Róna Andor 50, dr. Halász Márton 40, Tonk Emil 100, Mercz János 300, Stern Adolf 20, Schwartz és Ullmann 500, dr. Mayer László 20, Széles Sándor 50 koronát.

* Dr Fráter Imre Biharfüreden. Dr Fráter Imre egészségügyi főtanácsos pár nap óta Biharfüreden üdül, ahol egész évi emberfeletti munkájának fáradsáimait pihen ki. Legjellemzőbb erre a nagy tevékenységre az, hogy távolléte alatt 7 ember helyettesíti abban a munkakörben, amit ő egyedül tölt be.

* Malatinszky Lajos főispán tegnap Balatonfüredre utazott, ahol a családjánál néhány napot tölt. A főispán ezután leányával Budapestre utazik, ahol a belügyminiszternél szorgalmazza a városi tisztviselők 35 százalékos háborús segélyére vonatkozó határozat jóváhagyását, amelyet a pénzügyminiszter aggályosnak tart, valamint aggályosnak tartja Lukács Ödön polgármester-helyettes részére megszavazott havi 1000 K pótlékot is, holott ez a közlélezési üzemi költségek terhére minden további jóváhagyás nélkül felvehető lett volna. Ez ügyben is kellő információkat ad a főispán.

* A császárné beteg. A német császárné beteg. Amint a megnyugtató hivatalos jelentés is megállapítja, betegsége könnyebb természetű, aggodalomra nem ad okot, az orvosok véleménye szerint hamarosan le fog zajlani. Annyi tény, hogy a császárnénak ágyban kell maradni. Wilhelmshöhe kastélyában fekszik és oda kéri a harctéren időző császári urát is, akit a tavaszi támadások óta nem látott, hogy a gyengélkedése idején együtt legyen vele. A pihenés majd hamarosan visszaadja egészségét.

* A Népszövetségi Hangya szövetkezet igazgatósága kéri a tagokat, jelentsék be azonnal pontos lakáscímüket, mert sokan vagy semmiféle címet nem adtak, vagy lakásuk helyett hivataluk címét írták a gyűjtőívre. Akinek a szövetkezetnél pontos lakcíme bejelentve nincs, az a liszt- és cukorbeszerzésnél mint szövetkezeti tag nem lesz igazolható.

* Kétszer is nyit az akácfa virága... A nagyon változó nyári időjárás után beköszöntött a pompás jó idő s a gazdák hosszú és szép őszt jósolnak. Ezt a jóslást különösen arra alapítják, hogy a természet teljes egészében pompázik. Több helyen, így a Félix fürdő sétányán, pompás fehér virágfűrtökkel telve van az akácfa, akárcsak a tavaszi virágfakadásnál.

* Hazug hír a királyné anyjának svájci utjáról. A bécsi Korrespondenz Wilhelm jelenti: A genfi és lausannei lapjelentések rendszerint hamisaknak bizonyulnak. A lausannei lapok megbízhatóságára különösen jellemző a Gazette de Lausanne következő jelentése:

Vendégeink. Lausanne jelenleg Zita királyné anyját látja vendégül falai között, a kinek fia, Lajos bourbon herceg a belga hadseregben küzd. A királyné anyját Hindenburg és Bülow herceg kísérik. Valamennyien Luzernből jöttek, a hol a mecklenburg schwerini hercegnővel és Konstantin volt görög királlyal találkoztak.

Bécsi félhivatalos híradás szerint ebből a hírből egy szó sem igaz. Jellemző, hogy a híradás ép akkor járta be a lapokat, amikor a hercegnő részt vett a király gyermekének keresztelő ünnepén, mikor is mindenki személyesen láthatta a pármái hercegnőt.

* Vége a kánikulának — most jön a meleg idő. Rendszerint akként kellene lenni, hogy a kánikulában legyen az aszfaltolvasztó meleg. Ez évben éppen az alatt a hónapú idő alatt, amelyet kánikulának nevezünk, Mária Magdolnától Bertalan napig, keveset éreztük a nagy forróságot, mert inkább hűvös esős időben volt részünk. Tegnap véget ért a kánikula s olyan forróság köszöntött be, mintha csak most kezdődne a nyárközép. Ugy látszik, most jön még az igazi perzselő nyár.

* Miért drága a cipő? A „Tiszántul” folyó hó 24 iki számában „Miért a drága a cipő” című cikknek reám vonatkozó része nem fedi a valóságot, miért is a sajtótörvény vonatkozó szakasza értelmében kérem a következők közlését: Tény, hogy tagja vagyok annak a sindicatusnak, amelynek célja Schweizből nagyobb mennyiségű cipő behozatalát keresztül vinni, ami ha sikerül, reám 7200 pár cipő fog jutni. Eddig azonban dacára annak, hogy a kormány jóváhagyását a behozatalhoz megadta, egyetlen pár sem érkezett be s így nem felel meg a valóságnak az, hogy a beérkezett cipőket én már el is adtam. Tisztelettel: Arany Albert.

* Nincs meg Iván kozák. A szálló-hegyekről tegnap előtt este a rendőrség egy orosz foglyot hozott be a városba, összeláncolva egy asszonnyal. Laptársunk, a Szabadság ebből azt kombinálta, hogy elfogták Iván kozákot s akasztás lesz. Az öröm kissé korai, az akasztáshoz a legfőbb kellék hiányzik: Iván kozák. A jóakarát, mint látszik, megvan.

* A Biharmegyei és Nagyváradi Közalalmazottak Beszerzési Csoportja értesíti tagjait, hogy paradicsomra kgkint 85 fillérjével és pedig 50 kg és ezt meghaladó mennyiségre hazaszállítva, ezen aluli mennyiségre az üzleti helyiségben átveendőleg már csak szeptember 10 ig fogadnak el előjegyzéseket. Ez időn tül jelentkezések figyelembe vételni nem fognak. Felhívja továbbá tagjait, hogy akik lisztjárandóságukat egész évre egyszerre, esetleg a közlélezési miniszter által engedélyezett 3 részletben óhajtják igénybe venni, a csoport hivatali helyiségében ugyanezen idő alatt annál is inkább jelentkezzenek, mert különben ebben a kedvezményben nem részesülhetnek.

Angol válasz Solf beszédére.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Stokholmból jelentik: Lord Robert Cecil a Reuter-ügynökség tudósítója előtt Solf államtitkár beszédéről kijelentette, hogy ez a beszéd nagy haladást jelent.

Ha ez a hang valódi — mondta Cecil lord, — akkor az első lépést jelenti a megértés felé. Belgiumot illetőleg Solf azt jelentette ki, hogy Németország semmiféle formában nem akarja megtartani; meg kell állapítani, hogy ilyen határozott kijelentés német részről eddig nem történt. A breszti békéről a németek először beszélnek olyan

értelemben, hogy azok a megállapodások csak ideiglenesek s kis államok alakítását célozzák a nemzetiségi elv alapján.

Lord Robert Cecil még kijelentette, hogy sem Lord George sem más, felelős angol államférfi sohasem tett olyan nyilatkozatot, hogy a német gyarmatokat Anglia meg akarja tartani. Aztán nyilatkozatát így folytatta:

Solf a józan észről és a háboru borzalmairól is beszélt. Ezek pusztán közhelyek. És értéküket az jellemzi, hogy a németek csak a hadiszerecsene megfordulása után beszélnek így.

Albániában csapataink áttörték az ellenséges vonalakat.

Budapest, augusztus 24. 23-ára virradó éjjel olasz repülők megtámadták Bózent és Crist. Az ellenség 30-nál több bombát dobott le, több lakost megölt és megrongálta a kórházat.

Pflanz-Baltin báró vezérezredes hadereje az ellenséges vonalakat áttörte és támadásait a Kunaitól délre emelkedő magaslatokra terjesztette ki. Evvel egyidejűleg Beratból északnyugatra behatoltunk az olaszok állásaiba. Tegnap a Beratnál elért sikert növeltük és heves elmentadásokat vertünk vissza. Derék csapataink a Siloves hegyvidéken is tért nyertek.

Repülőink hatásosan bombázták a Valona mellett lévő repülőtelepeket.

A vezérkar főnöke.

Ukránia hetmanja ellen is merénylet készül.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Stokholmból A Daily Mail jelenti: A forradalmi szociálisták merényletet terveznek Kievből Skoropadskij hetman ellen, amelynek végrehajtásával a párt balszárnyának egyik tagját bízták meg. Ukrania hatóságai megtettek minden óvintézkedést.

A flandriai és reimsi állások feladására számít az antant.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Times katonai szakértője írja: A német hadvezetőség úgy látszik elhatározta, hogy keovezötlen állásait a flandriai és reimsi arcvonalon feladja és megkísérli, hogy haderőit kedvező körülmények között új hadműveletek végrehajtására készenlétbe helyezze.

* **Katonai kinevezések.** A király ns. Papp Kovács Ferenc 2. és Andaházi és Durovái Andaházy Jenő 37 es őrnagyokat aiezedesekké, Schuller Jenő 101 es és Bagosi Mihály 37-es hadnagyokat főhadnagyokká, dr. Mihályi Szalvator, dr. Fuksz Béla, Szathmáry János, Tofiu Miklós, dr. Halász Aladár, dr. Linder Károly, dr. Farkas Zoltán, Vass Sándor, Illésy Gyula, Szlovák Pal, Szathmáry Dezső, Simó János, Győri Antal zászlósokat hadnagyokká nevezte ki.

* **A kamara értesítései.** A m. kir. honv. illetve a cs. és kir. hadügyminiszter intézkedése folytán katonai szolgálatot teljesítő azon egyének, kik az idei őszi lipcei mintavásárt óhajlják meglátogatni, amennyiben kérelmüket hatósági igazolás mellett terjesztik elő, folyó évi augusztus hó 20 tól szeptember 3 ig terjedő időben 14 napi szabadságot kaphatnak. A vonatkozó kérelem szolgálati uton terjesztendő elő. Értesítjük az érdekelteket, hogy a keresk. minister ur megküldötte 66703—1918. K. M. sz. rendelkezését a háborus gazdálkodás egyes teendői

tárgyában Ugyancsak a nevezett miniszter ur megküldötte 65401—1918. K. M. számú rendelkezését a gyufaiipari szövetség megalakításáról. Mindezen rendelkezések a kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1918. aug. hó 24. A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Dr. Moskovits József, elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

* **Létay Ernő képviselő** jelenleg választókerületében időzik. Itt érte az öröndetes hír, hogy felesége egészséges gyermeknek adott életet.

* **Verner Kálmán** megyei árvaszéki elnök szabadságidejének leteltével hazaérkezett s átvette hivatala vezetését. Az elnök a rokkantak ügyében részletes utmutatást dolgozott ki s bocsátott közhasználatra.

* **Husz korona egy kiló hus.** Egyik magánentesületben, mint nekünk panaszolják, tegnap egy kiló húst husz koronáért mértek ki. Ehhez nekünk nincs szavunk, csak a rendőrségnek.

* **Szeszankét lesz a pénzügyminiszteriumban.** Ma 20 korona egy liter szesz s ebből 3 korona 60 fillér a gyárosé, a többi adó. Érthető, ha a szeszgyárak amerikáznak s nem tudják kiszállítani sem a Bihar megyének, sem a városnak kiutalt tiszta szeszmenyiséget. Rum számára pedig nem kapható szesz, csak méregdrága áron, 40 koronáért literje, ha jókedvű a gyógyszerész s így a 40 fokos rum, beleszámítva a Németh Pál féle esszenciát 5, valamint 1 koronájával, literenkint 23 koronába kerül (egy liter 96 fokos szeszből 2 liter rum készül.) Ez állapot megszüntetése érdekében a pénzügyminiszter ankétet hívott össze a jövő hétre, amelyen Löblé László dr. szeszgyári igazgató is résztvesz.

— Az ankétre elmegyek, — mondotta Löblé dr. tudósítónknak s ott azt az álláspontot képviseltem, hogy *fel kell emelni a szesz árát*, mert ha a termelőnek nem adnak méltányos árakat, akkor mindig kevesebb szeszt gyárthatunk. A mezőgazdasági szeszgyárakat kell jobban dotálni, akkor enyhül a szeszinség, különben még nagyobb bajok következnek.

* **Három koronára emelték a napi-díjat.** Az év elején tartott egyik városi közgyűlésen, már nem is először, a tárgyalás során felmerült, hogy most is vannak Nagyvárad városának egész sereg olyan napi-dijasai és más alkalmazottai, akik naponkint 3 koronánál kisebb díjazást kapnak és ezek között sok van, akiknek családot is kell fenntartani ebből az alacsonyán mondható díjazásból. A közgyűlés kimondotta, hogy ezt az állapotot megszünteti s az illető öszszes alkalmazottak napi-díját felemeli 3 koronára. A közgyűlés határozatát felküldték jóváhagyás végett a belügyminiszterhez, a honnan azonban még mindeztideig semmiféle értesítés nem jött a határozat sorsáról. — Nagyvárad város tanácsa tegnapi ülésében kimondotta, hogy a közgyűlési határozatnak eleget tesz s az összes alkalmazottak napi-díját felemeli szeptember 1-től 3 koronára. Nagyvárad városának összesen 83 ilyen napi-dijasosa, kézbesítője és szolgálója van.

* **Kossuth Lajos nevenapja.** A mai Lajos napját a huszonegy év óta fönn álló Kossuth Lajos Asztaltársaság, régi szokásához híven, a nemzet nagy férfiai emlékeztetének szánt családi összejövetellel ünnepli meg. Az Asztaltársaság tagjai és vendégei a Karger Sándor utóda hegyaljai nyári mulatójában jönnek össze ma délután. A résztvevő családok esetleg ételmi cikkeket is vihetnek magukkal.

* **Munkások műkedvelő előadása.** A nagyváradai összmunkásság műkedvelő gárdája egy nagyszabású színelőadást rendez aug. 31 én és szept. 1-én. Az előadás kezdete pont 8 órakor a Munkás Otthon helyiségében.

* **A tarifabizottság értekezlete Nagyváradon.** A magyar-osztrák és bosznia-hercegovinai vasutak állandó díjszabási bizottsága ez évi szeptember 11, 12. és 13 án Nagyváradon tartja értekezletét, amelyen fontos ügyeket tárgyalnak. Ez alkalomra az egész monarchiából Nagyváradra jönnek a tarifabizottság tagjai. A bizottság a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara dísztermében tartja értekezletét.

*** Özv. Rádli Ödönne temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt néhai özv. Rádli Ödönne szül. Györfly Malvin temetése. A Tisza Kálmán-téri gyászház komor gyászpompával van ékítve; a kapu bejáratától kezdve egészen az emeleti halottasteremig minden feketével volt bevonva. Az emeleti halottasteremben diszes menyeges ravatalon, nehéz ércokorsóban, virágok, pálmák és ezüst kandaláberek között nyugodott az elhunyt urinő. A temetésen megjelentek: Des Echerolles-Kruspér Sándorné, báró Luzsenszky Lenke, Rimler Károly polgármester, Pallay Lajos, dr. Konrád Márk, dr. Kozáry Gyula, Láng József, a premontrai rend tagjai, dr. Szunyogh Pál, Miskolczy Barna, Balásházy Iván, Balogh János, Buhl Emil, dr. Ferdényi Kálmán, dr. Nagy Mihály, dr. Sigmund Andor, dr. Gyöngyössy István, dr. Thury László stb. A temetési szertartást Imrik Zoltán tb. kanonok segédlettel végezte. A beszentelés után a diszes koszorúkkal borított masszív ércokorsót feltették a négyesfogatu remek barokstíliu imponzans fekete diszhintóra és az imponzans gyászmenet az olasz plébánia templomba vonult, ahol szintén diszes ravatalra helyezték a holttestet s a szentmise végeztével az elhunytat az olasz temetőbe vitték, ahol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra. — A diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata elismerésemellett gondtal és pontossággal rendezte.

*** Államsegély a városi könyvtárnak.** A vallás és közoktatási miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy Nagyvárad város nyilvános könyvtára részére, az 1917—1918. évi költségvetési évre, 3500 korona államsegélyt kiutalt. A segélyösszeg hova fordításáról a város köteles pontosan elszámolni, mert ellenesetben a további segélyt elvonja miniszter.

*** A Nagyváradai Hatósági Munkaközetítőben** (Reáliskola-utca 4.) Telefon 16-80. 1918 augusztus 24. Foglalkozást kap:

Asztalos segéd 3, bádogossegéd 1, fodrász 2, gyárimunkás, napszámos 18, keresk. alkalmazott (kereskedő segéd, utazó) 1, kádár 1, kovács 9, kocsis 3, kerékvártó 1, lakatos 8, munkásnő 9, molnár 1, szabó (férfi és női) 7, szeszfőző 1, szolgazemélyzet (hetes kocsis, kihordó 6, iparostanuló (fiu és lány) 13 keresk. tanuló 9, gépirónó 1, ács 1, kelmefestő 1, tímár 1, szobafestő 1, pincérlány 2, szíjgyártó 1.

Foglalkozást keres: bádogos 2, cimpfestő 1, fodrász 1, gyárimunkás, napszámos 5, gépirónó 6, géplakatos 7, hentes 1, házvezetőnő 1, kárpos 1, kereskedelmi irodai alkalmazott 25, kovács 1, kocsis 1, pénzbeszedő 1, munkavezető (alépményhez ács) 2, szabó 1, szolgazemélyzet (hetes, kocsis, kihordó) 17 iparostanuló (fiu és lány 2, ács 1, pincér 1, pék 1, molnár 4, szeszfőző 1, mozdonyvezető 2, pénztárnoknő 1, kulcsár 1, keresk. tanuló 1, fűtő 2, kőműves 1, gazdasági alkalmazott: kulcsár, ispán, gyakornok, felügyelő 5.

A közvetítés, amely ingyenes, csak délelőtt történik.

Legújabb füzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona gyógyszerár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

* Értésítés. Értésitem a tisztelt szülőket és növendékeimet, hogy a zongora- és ének-tanítást újból megkezdem. Előkészítetek az énektanítói tanfolyamra, melyet megfelelő elő-

készülettel 6 hónap alatt ellehet végezni. Jelentkezés csak szerdai napon. Tisztelettel Lamprecht Mici, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okleveles ének- és okleveles zongora-tanítónő. Arany János utca 4. Ugyanott új pianinó eladó.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK
megérkeztek, remekszép üvegcsillárok mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szerelteknek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

* Felhívás. A Nagyváradai Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete azon tagjai, kik liszt és cukor ellátmányukat egész évre nálunk akarják biztosítani, családtagjaik számát sziveskedjenek itt f. hó 30-ig okvetlenül bejelenteni. Igazgatóság.

TANÜGY

Az iskolaév kezdete a premontrai főgimnáziumban. A helybeli főgimnázium épületében folyó fertőtlenítő és helyreállítási munkálatok betelejezettsége miatt a rendes előadások szeptember közepén kezdődnek a következő rendben: Augusztus 29 én magán-tanulók jelentkezése, 30 és 31 én magánvizsgálatok, ugyancsak 30 án a rendes tanulók javító, pótló és kiegészítő vizsgálatai. Szeptember 5, 6 és 7 ik napján érettségi írásbeli, 9 én pedig szóbeli vizsgálat. A beiratások szeptember 16 án (helybeliek) és 17 én (vidékiek) lesznek. Vener Sancte évmenyítés és osztályrendezés 18 án délelőtt 9 órakor, 19 én rendes előadás. Igazgatóság.

A nagyváradai fiu és női felső kereskedelmi iskolában a pótló és javító vizsgálatok f. hó 30 án, a felső osztályu magánvizsgálatok szeptember 1., 2 és 3 án, az 1918—19. tanévre szóló folytatólagos beiratások szeptember 1., 2. és 3 án d. e. 8—12 ig tartanak meg. A beiratásoknál azok a tanulók is kötelesek személyesen megjelenni, akik a júniusi beiratások alkalmával már jelentkeztek, mert ellenkező esetben az előjegyzés érvénytelenné válik. Figyelmeztetem a tanuló ifjúságot, hogy a jelentkezés alkalmával az anyakönyvi kivonat bemutatása mindenkire nézve kötelező. Az érettségi vizsgálat írásbeli része szeptember 5 én, a rendes tanítás szeptember 4 én veszi kezdetét. Tandíjmentességi kérvények szeptember 5 ig nyújtandók be. Az Igazgatóság.

Beiratás. Az újvárosi közs. polg. leányiskolában a beiratások a következő sorrendben tartatnak: 2 án délelőtt 8—11 ig I. osztály, 3 án délelőtt 8—11 ig II. osztály, 4 én délelőtt 8—11 ig III. osztály, 5 én délelőtt 8—11 ig IV. osztály. A javító és különbzeti vizsgálatok ideje aug. 31 én délelőtt 8 óra. Szeptember 6 án a tanév megnyitása. A beiratásra a tanulók szülőik kíséretében jelennek meg s kötelesek iskolai, a 12 évesek újraoltási bizonyítványt, akik még nem voltak az iskolai nőverdekei, születési anyakönyvi kivonatot bemutatni. Nagyvárad, 1918 aug. 24 én. Az igazgatóság.

Beiratások a főreáliskolában. Az I. és II. osztályu tanulók felvétele szeptember 1 én, vasárnap d. e. 8—10 óráig lesz, a többi osztályba a tanulók szept. 2. és 3-ik napján d. e. 9—12 óráig iratkoznak be. Az I. osztályba iratkozók kötelesek a beiratkozásnál a IV ik elemi iskolai bizonyítványt, a születési és himlőoltási bizonyítványt felmutatni; a többi osztályba a tanulók a múlt tanévi bizonyítvány alapján vétetnek fel. A

beiratásnál fizetendő díjak összege 16 kor. 60 fillér. A beiratások a csendőriskolában lesznek. Azon tanulók, akik július hóban már beiratkoztak, kötelesek szept. 2. és 3 ik napjain délelőtt az osztályfőnöknel jelentkezni és pótlólag még 1 kor 60 fillért fizetni. A felvételi (különbzeti) vizsgálatok aug. 30 án reggel 8 órakor kezdődnek. A magánvizsgálatok írásbeli része aug. 30-án reggel 8 órakor, a szóbeli rész 31-én reggel 8 órakor lesz. Az érettségi írásbeliek szept. 2., 3. és 4 ik napjain lesznek; a szóbeli érettségi szept. 7 én. Az összes vizsgálatok — a szóbeli érettségi kivételével — a csendőriskolában tartatnak. A főreáliskola igazgatósága.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Patzkó-zeneiskolában a beiratások e hó 28 án kezdődnek d. e. 11—12 ig, d. u. 3—5-ig hegedű, zongora és ének-tanszakra. Az iskola szerződtette Holub Mária okleveles zenetanárnőt, ki két oklevelet nyert a salzburgi Mozarteum Conservatóriumban, 1908 ban hegedű- és 1909 ben zongorából, mindkettőt kitüntetéssel. Az iskola másik városzerte elismert kitűnő tanerője, Zintz Anna, ki már 8 éve van az iskolánál, ez évre is megmarad állásában. Beiratási díj 10 korona. Telefon 16—13.

MOZI.

Szerelmi emlékek a címe annak a hatalmas 5 felvonásos drámának, amelyet ma mutat be az Apolló. A szerelem fenséges játéka perdül le a szemlünk előtt, két fiatal leány szenvedélyének hullámozása, a szerelem ért szenvedett mártírsága. A szív apoteozisa ez a darab, a melynek minden jelenete lélekéből fakad és a lelkekhez szól. — A darab főszerepében Lydia Borelli remeket alkot.

A fekete lord. A mozifilm csodálatos fejletiségű technikája teszi lehetővé, hogy olyan káprázatos darabok, mint a Fekete lord vászonra kerüljenek. — Az Uránia mai premierje a melyet joggal nevez a szerzője rejtélyes történetnek, valóban a legkáprázatosabb fantáziával megírt és színrehozott darabok egyike. A detektiv-világ minden idegizgató titka élénk táruí olyan meseszövevényben, amely csak az utolsó percben fed fel a próbát a megoldását.

VIGADÓ mozgószínház	MA A fekete lord. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek
URÁNIA mozgószínház	MA A fekete lord. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek
APOLLÓ mozgószínház	MA Szerelmi emlékek. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

Nyilttér

Aufricht Mórné szül. Popper Katalin, Popper Lipót, özv. Weinberger Jakabné, Popper Emília, Popper József, dr. Popper Ákos mint testvérei az összes rokonok nevében is mély fájdalommal tudatják, hogy

POPPER ÁRPÁD

életének 51-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt.

Szeretett testvérünket f. hó 25-én d. u. 5 órakor fogjuk a Sztaroveszky-utca 31. számú gyászházból a váradi velencei izr. temetőben levő családi sírhelyre örök nyugvó helyére kísélni.

(Minden külön értesítés helyett.)

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Legelő

bérbeadó.

Nagyváradtól 5 kilométernyire. — Cim Hegedüs Hirlapiródában.

Főszerkesztő:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP KÁROLY

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

OLCSÓN!

vállalok kőműves, ács és cserepező munkát, helyben és vidéken

Staharóczky József
Damjanich-u. 16.

VAS és rézágak,

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: öszszehajtos ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

A Püspök-fürdő

vizének gyógyhatását a legjobban bizonyítja a fürdő vizének alanti vegyelemzése.

A Nagyvárad Szent László (Püspök) fürdő tekintetes igazgatóságának.

Nagyvárad.

A nagyvárad Szent László (Püspök) fürdő melegvízi tavát tápláló nagyforrás, valamint a Szent László artézi kut vize és az abból felszadaduló gáz, az 1917. évi december hó 2., 4. és 5. én a helyszínén, valamint a beküldött viznek a laboratóriumban meg-ejtett vizsgálata alapján, radiumemanatio tartalmának bizonyult.

Az egyes források vizének, illetve a gáznak radiumemanatio tartalma a következő volt:

A tavi forrás vizének egy literében talált radiumemanatio 0.12×10⁶ Millicurie
a Szent László artézi kut vizének egy literében talált radiumemanatio 0.05×10⁶ Millicurie
a Szent László artézi kut gáznak egy literében talált radiumemanatio 0.17×10⁶ Millicurie

Budapest, 1918 január hó 3-án.

Teljes tisztelettel

A budapesti kir. m. tud. egyetem radium állomása

Dr. Weszelszky Gyula

egyet. m. tanár, az állomás vezetője.

* Püspök-fürdői kedvezményes jegyek a Népszövetségi Hitelszövetkezethél kaphatók.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk, hajtók, hajcsattok, oldal- és konty-fésűk, kefék, bőrárúk, pipere és toilete szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.
Javitások eszközöztetnek.

Bubla és Társa

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható fűszer és csemege kereskedésben. Szalámi, sajt, szalonna, kitűnő málnaszörp, Törleipezsgő, valódi kitűnő ó-borok.

Saját termésű borok!

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyer. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmicikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

TELEFONSZÁM: 11-49.

Fürdő-utca 22. számú bérház eladó!

Értekezhetni:

Ritoók Zsigmond-u. 13.
Justh Károly
tulajdonosnál.

Eladó ingatlanok:

Nyomda-u. 4. sz. ház, földszintes, nagy parkkal.

Rulikovszky-uti 18. sz. alatti 1 emeletes bérház és

Füzes-u. 69. sz. alatti ház.

Felvilágosítást nyújt a Magyar Bank r.-t.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Porcellán mozsár ütővel	12.-
Majolika gyümölcsárvány 6 tányérral	15.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcskészlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	12.-
Boros	12.-
Likör	12.-
Befőttes készlet kristály fehér	12.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	12.-
Majolika fali sötarto színes	8.-
Majolika vizeskanecsó színes	10.-
Kenyérkosár színes üveggel	10.-
Chinaezüst cukortartó	10.-
Chinaezüst gyümölcsárvány	10.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika diszfigura	5.-
Porcellán főzőlábas	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	50.-
Kávészakészlet színes aranyozással	50.-
Feketéskészlet színes aranyozással	50.-
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	150.-
Hideg felvágottas készlet sz. aranyozással	40.-
Mosdókészlet színes finom díszítéssel	50.-
Falútkör színes aranyozott kerettel	80.-
Asztali-lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő-lámpa teljesen felszerelve	80.-
Teáspohár chinaezüst foglalásban	8.-
Teáscsészé színes finom aranyozással	4.-
Kávészakészlet	4.-
Köpöcsészé	5.-
Főzőlábas barna tűzálló füllel	5.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!

KOMLUS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és diszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám: 372.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Ügyes

varrónő leány magas fizetéssel azonnal felvétetik, ugyanott egy tanulóleány is. Feldmanné, Szent János-utca 30, Gyermekdivat-szalonn

Poloskairtó

Noksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák irítására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Keresünk

azonnali belépésre egy irodaszolgát, egy éjjeli őrt, kettő kenőmunkást és éjjeli munkára lakatost. Moskovits Mór.

Kézimunka

nagyipar és raktár! Gobelin, Kelim, Sudan, selyem, arany és chemilia himzések legdivatosabb mintákkal. Előrajzolások, kézihimzést, gyöngyözést, montírozást monogramhimzést szolid olcsó árakban készíttethet Czillér Imre Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

Ruhafesték

valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Vizsonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Ne dobja ki pénzét új ruhákért, mert a kifőnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Jó bizonyítványokkal rendelkező megbízható egyén hivatalszolgai minőségben állandó alkalmazást nyer az Egyesült Bank és Takarékpénztárnál, Bémer-tér 4.

Eladó

egy db. kevéssé használt Singer varró gép Damjanits-utca 17.

Pemete

és hársfamézscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Tyukszemirtó

három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Bérbeadó

Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) korcsma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r. t. nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Fényképészeti

lemez, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Kiadó

üzlethelyiség. A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa r. t.” irodájában, Saspassage 22. sz. lépcső, I. emelet. Telefon 14-00.

Tavaszi

szepők, májoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre. Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

LEGF. BUZACSIRIZ,

folyékony „ARGOS” csiriz, faszeg, mindenféle CIPÉSZKELLÉKEK, BŐRTALPVEDŐK stb. Legf. CSONTENYV kapható Stern Miklós bőrhulladék üzletében Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. sz. Vidékiek kérjenek árajánlatot

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcönöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a

Nagyvárad Takarékpénztár Telek-utca 2. sz.

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.

Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő, bádogos, lakatos, műszerész és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Eleckrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram-szálas Tungstram-égők, villanyvasalók állandóan raktáron.

ÁLTALANOS TAKARÉKPENZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára és azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitól váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra.

Szent László Püspök gyógyfürdő

Nagyvárad mellett.

A kénes hév víz források természetes forrása 42°C Kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és hasonló fájdalmas betegségek ellen.

Mindenről kellőleg gondoskodva van!

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. — Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszástánítás, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld: az Igazgatóság.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk. A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.

Betűszedő tanulóknak fiú és berakó tanulóknak leány fizetéssel felvétetik a Szent László-nyomda részv.-társaságnál.